

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegrafulu este Dumineca si Joi, la fie-care d'ouă septemani cu adausulu Poisiórei — Prenumeratiunea se face in Sabiu la espeditu'a foiei, pre afara la s. r. poste cu bani gat'a prin scrisori francate, adresate c'atra espeditura. Pretulu prenumeratiunii pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a. iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 77.

ANULU XXIV.

Sabiu 26 Septevre (8 Oct.) 1876.

Precedentele parti ale Transilvaniei si pentru provinciile din Monarchia pre unu anu 8 fl. óra pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si t'raí st'raíne pre anu 12 1/2 anu 6 fl. Inseratele se platescu pentru int'ra óra cu 7 cr. sirulu, pentru a d'ou'a óra cu 5 1/2 cr. si pentru a t'reia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Invitarea de prenumeratiune la „Telegrafulu Romanu“ cu „Foisior'a“

pre unu patrariu de anu (Octomvre-
Decembre) alu anului 1876. — Pre-
tiulu abonamentului pre 1/4 de anu e:

Pentru Sabiu 1 fl. 75 cr. v. a.

Pentru Monarchia au-
stro-unguresca 2 fl. v. a.

Pentru Romani'a si strai-
nate, 3 fl. v. a.

DD. abonanti sunt rugati a nu
intardiá cu tramitarea prenumeratiuni-
loru.

Adresele ne rugámu a se scrie
curatu, a se pune numai post'a
ultima, dara nu câte d'ouă poste ul-
time, si in locu de epistole de
prenumeratiune recomandámu on.
publ. avisurile postali, (**Posta-Utal-
vány. — Post-Anweisung.**) cá
impreunate cu spese mai putiene si cá
mai sigure pentru inaintarea baniloru
de prenumeratiune.

Editor'a „Telegrafului Ro-
manu“ in Sabiu.

La cestiunea legiloru vechi si nóue.

Sabiu in 1/10 1876.

Nu este superfluu a reveni la
cestiunea acést'a pentru noi prea mo-
mentósa. Nu d'óra cá se scriemu is-
torie, ci cá se lamurimu romániloru
nostri situatiunea, sa spunemu ade-
verulu, sa-i linistimu in privinti'a vii-
torului si se delaturamu tóte ilusiuni-
le ivite pre acestu terenu.

Fatia de opiniunile mele din Nr.
70 alu „Teleg. Rom.“ s'au ivitu in
Nrii 71 si 72 si alte pareri sub sem-
nulu (II) pre cari i place „Tagebla-
tulu“ din Sabiu in Nr. 834 ale es-
pune si publiculu seu, póte cá semnu,
ca noi románii de aici, pre cându
combatému privilegiile si constituti-
unea sasésca eramu in retacire, ier'
acum sub organismulu nou ne amu
desamagitu.

In o nota ne dice „Tagblatt“ ca
este falsu cându vorbimu de „privi-
legii“ sasesci, si ca confundámu con-
ceptulu de „privilegiu“ cu „drepturi
particulari“ sasesci.

Unu semnu nou alu tempului!
„Tagblatt“ insusi fuge de cuventulu
„privilegiu“ si i-aru place a numi le-
gile sasesci „dreptu particularu.“

„Mi permitu a raspunde ceva la
acést'a.

Dreptulu particularu sta fatia de
dreptu universalu si distingerea ast'a
are in vedere estinderea teritoriala a
unui dreptu.

Altu sensu au inse acelea drep-
turi ce le au pretinsu si sustienutu
natiunea sasésca cá o individuali-
tate politica exclusiv pentru sine
si pentru sasii genetici apartienatori
la ea, dela cari toti altii, de alta na-
tiune s'au eschisu. Atari drepturi in-
dividuali, cari facu esceptiune dela
drepturile generali, ori ce juristu le
va numi — privilegii. „Tagblatt“ se
face nesinceru trecutulu sasescu, cându
se feresce de numirea „privilegiu“, si
a-si puté citá multi numeri ai acestei
foi, prin cari se desavuéza ea insasi.
Dar' sa reprivimu putienu la isto-

ria, literatura sasésca si la concep-
tele inascute in fia-care sasu, si vomu
aflá aci unu „privilegium an-
dreanum“, pre care 'si baséza natiu-
nea sasésca tóta esistinti'a sea poli-
tica esceptionala; aflámu acum acolo
„privilegia“ Sigismundi, Ludovici, La-
dislai etc. totu privilegii, pre a cá-
roru basa au eschisu sasii pre ro-
mânii din giurulu Brasiovului, Bistri-
tiei, Sabiului dela drepturile indivi-
duali sasesci, tocmai asemenea, pre-
cum au facutu natiunea magiara cu
románii din comitate facendui jobagi
si lipsiti de ori ce dreptu omenescu.

Cetiti pactulu numitu „unio trium
nationum“ din 1459, unde se léga sasii
cu celelalte natiuni privilegiate, cá se
si apere „privilegia et prerogativa“ in
contr'a romániloru. Cetiti diplom'a
leopoldina din 1691 si legile dietali
din 1791 unde pretindu sasii a li se
intari „privilegiile si prerogativele
nationali“ asemenea precum s'au in-
taritu privilegiile ungriloru si se-
cuiloru. Nenumerate acte de statu ar-
delenesci amu puté citá, unde se pre-
tindu sasii a fi asemenea natiune
privilegiata cu dreptu nobilitariu
asup'a romaniloru, precum au fostu
nobili unguresci. Si óre care juristu
dela „Tegblatt“ va denegá acestor'a
numirea si natur'a de „privilegiu“ pre
care l'au intinsu nu numai asup'a
unui t'ienutu compactu, ci si asup'a
oazeloru dela Brasiovu si Bistritia, si
altoru comune si si aci numai la in-
dividualitatea sasésca? Dar' cine nu
scie ca sub aripele acestoru privilegii
s'au creatu unu „Sachsenland“ unde
romanulu au fostu numai toleratu si
au incaputu din gratia domnitoru-
loru sasi!

Dór' nu va crede dlu corespón-
dente „(II)“ cumca acést'a domnia nu
au apesatu pre romanii din fundulu
regiu? Intocmai asiá, cá cea ungara
preste jobagi.

Dovada suntu statutele sasesci
(st. jur. mun. saxonum) in a cároru
frunte, in primul § se dice: ca de
óre-ce sasii, scaunele si cetátile loru
s'au privilegiate prin regi, a-si
alege toti amploiatii etc.; ier' in L.
I tit. 4 § 2 se dice: ca limb'a ofi-
ciósa este numai cea germana;
apoi in L. III tit. 6 §10 se opresce
de a se cumperá ceva din mán'a unui
romanu, cá se nu fia lucru de hotie
etc. etc. Dovada mai departe despre
cele ce le-amu afirmatu, este subju-
garea si sugrumarea in jobagie a tu-
tororu t'ienuturiloru si comuneloru
curatu romanesci din scaunulu Sa-
biului, districtulu Brasiovului si Bis-
tritiei din scaunele Mercurei si Sabe-
siului, si adeca unele prin universi-
tatea sasésca (Talmaciu, Saliste), al-
tele prin cetátile sasesci (Branu,
Törösvár, Sacele, Rasinari, Poplac'a
etc.) ier' altele prin comunele do-
nante sasesci (Sadu, Gurariului, Rodu,
Carpenisiu etc.), cari le despoiá de
administratiunea proprie si de otare.
Dovada mai departe suntu statutele
locali mai in tóte scaunele sasesci
asiá si in alu Nocrichului dupa cari
romanii din comunele mixte sas-
esci si libere, erau opriti a-si cladí
case solide, a locuí in intrulu
satului, a se bucurá de indigenatu, si
a cároru pamentu erá supusu drep-
tulu de caducitate a satului sasescu.

Cetiti inca si statutele cele mari
ale Sabiului din anulu 1698 unde se
dice: cumca privilegiat'a uni-
tate a poporulu sasescu

consta in deosebi in unitatea si puri-
tatea lui adeca a nu se amestecá in
elu ómeni de alte natiuni, — si apoi
ve poteti inchipuí situatiunea vechia
din fundulu regiu.

Si cine nu scie, ca acést'a apasare
sistemática au duratu pána la 1848 si
inca in parte si adi duréza?

Tienuturile sub titlu nobilitariu
si adi 'si dau veniturile loru in lad'a
7-loru judetie si a cetátiloru.

Comunele románe, cari nici prin
militarisare nu au scapatu de jugulu
sasescu, numai de une-dile perdura
muntii in favorulu universitátei sasesci.
Comunele singuratice románe subju-
gate de cele sasesci si adi tragu in
procese de mórte pentru recastigarea
otareloru si drepturiloru loru, pána
cându numai unor'a din ele le-au suc-
cesu a-si dobandí libertatea prin sim-
tiulu de dreptu alu imperatulu Iosifu.
Fostii colibasi si servitori románi din
comunele mixte si adi se lupta za-
darnicu pentru a-si castigá ajutoriu
la scólele si bisericeloru.

Nu va crede amiculu „(II)“ cum-
ca acesti románi de ori-ce categoria
umilita se aru fi reprezentatu in tre-
bile politice administrative conformu
puncteloru regulative anume dupa
comune, pre care modu de representa-
tiune „Tageblatt“ pune mare pondu?
nu, cáci punctele regulative cunosc
numai dreptulu de reprezentare a
comuneloru libere, si comune libere
dupa constitutiunea sasésca s'au privitu
numai cele sasesci.

Ne aducemu d'óra aminte, ca in
anii 1861—1862, cându au admisu
ministrulu pe románii din t'ienuturile
Salistei si Talmaciului la reprezentare
in adunarea scaunala, toti sasii dim-
preuna cu universitatea sasésca si ce-
tatea Sabiului au protestatu cu ace-
ea'si furia, cu care ne-au respinsu de
une-dile in congregatiunea comitatensa
tóte propunerile nóstre juste.

Dar' chiaru si in a. n. raportu de
motive alu maioritátei sasesci din
congregatiunea comitatensa din 25
Sept. 1876 asemenea in dechiaratiunea
protocolara a comunitátei Sabiului
din 30 Sept. 1876. se provóca sasii
la Diplom'a Leopoldina din 1691 p.
III. unde li se intarescu privilegiulu
Andreanu, statuta jurium municip.
sax. si alte privilegii, si la legile din
1790/1 art. 13, unde se garantéza na-
tiunei sasesci, universitátei, scaune-
loru, cetátiloru, opideloru si comune-
loru loru „privilegiate“ administrati-
unea politica, conformu diplomei leop-
oldine, si adi inca mai reclama sasii
atari privilegii!

Eata aci pe scurtu oglind'a sis-
temulu si situatiunei sasesci, si nu
potu concede ceea ce dice dlu (II):
ca prin privilegiile sasesci románii
nici cându nu au fostu nepastuiti.

Din acea situatiune ne-au scosu
legile nóue municipala si comunala,
de-si prin acestea inca nu amu venitu
la limanulu doritu, dar' amu aretatu
in articululu meu din nr. 70 való-
rea loru.

In adeveru este frumósa idea rec-
tius „combinatiunea“ confratelui (II)
din „Teleg. rom.“ la carea tiene
multu, ca adeca si celea si cesteá legi
aru fi acceptabile „cu unele modifi-
cátiuni“. Cáci déca amu potea noi mo-
dificá legile, cum ne place si ne con-
vine, atunci nu amu mai avea lipsa
a le compará un'a cu alta.

Sa putemu noi sterge virilismulu
si scadea censulu si cassá art. VI din

1876, apoi amu fi cei mai fericiti.
Se potu intemplá pe viitoru atari
modificatiuni in legile nóue, si déca
nu, poporulu nostru se póte avantá
cu tempulu la o stare materiala mai
buna, cá sa corespunda censulu.

Dar' in sistemulu sasescu, ce au
statu de 700 ani pe capetele nóstre,
ce poteamu modificá cá sa devenimu
noi la domnia? Dór' numai atunci
amu fi ajunsu aci domni, cându séu
ne-amu fi sasitu cu totulu (cum
dice románulu) séu asteptámu total'a
stingere a némulu sasescu, cá asiá
noi sa ne bucurámu si veselimu de
ereditatea privilegieloru, si — cum
dice confratele — sa devina univer-
sitatea sasésca la dispositiunea nóstra.

Ei dar', modulu celu dintáiu nu
e recomandabilu, alu doilea aru fi in-
moralu, ambe inse imposibile.

Confratele (II) se provóca la ma-
ioritatea romániloru din scaunele Ora-
stie, Sebesiu si Mercurea sub legile
sasesci; ier' la afirmatiunea mea: ca
cându aru fi fostu legile sasesci, co-
munele Salistei si Talmaciului aru fi
ajunsu la o cultura admirabila, res-
punde: ca adi Rasinarenii, Sadenii
etc. cari nu au statu sub pressiunea
privilegieloru, nu arata fatia de cei-
lalti nici unu progresu admirabilu.

Este adevérata pusetiunea indigi-
tata a fratiloru dela S. Sebesiu si Orastie.

Dar' intrebú, déca de 700 ani
incóce au potutu ajunge romanii la o
majoritate in cele d'ouă mai mici, din-
tre 22 municipii sasesci câtu ani ne
mai trebuia, sa ajungemu la majori-
tate si in celelalte 20 municipii?

Cátu pentru progresulu comune-
loru nóstre sub legile sasesci asiá si
despre maioritátele indigitate, observu,
ca déca guvernele nóstre si indeosebi
guvernulu dreptulu imperatu Iosifu
nu aflau, ca sachsenlandulu este fundu
regescu si poporulu de aci egalu
indreptatitu, si déca dupa acestu prin-
cipiu salutaru nu s'aru fi datu liber-
tate comunei Rasinari, Sadu, Rodu,
Carpenisiu etc. si chiaru romaniloru
din cetatea Sabiului, in contr'a pro-
testeloru natiunei sasesci, apoi dór'
nici la Mercurea, Sebesiu si Orastia
nu aveamu majoritate, si comun'a Sadu,
Rasinari etc. sub legile si instituti-
unile sasesci nici adi nu aru fi avutu
atari scóle si biserici frumóse nici ve-
nituri alodiali, ci acestea servéu si
adi pentru promovarea culturei ger-
mane, precum mai servescu veniturile
Salistei, Talmaciului si Branului.

Vedi, chiaru si numai scaparea
unoru putiene comune romane de sub
jugulu sasescu in tempulu imperatulu
Iosifu ne au adusu unele folóse.

Confratele (II) mai amintesce si
de robotele jobagiloru, aratandu, ca
positiunea romaniloru din fundulu
regiu aru fi fostu mai favorítóre si
acesti romani aru fi trasu favoruri
din privilegiile sasesci.

Se intrebe confratele pre toti ba-
trinii din Salisce si celelalte sate ro-
mane, si i voru spune, ca 'si aducu
aminte de cându sabadasii magistra-
tulu sabianu ducea pre acei locutori
cu poterea ba si legati, la Sabiu, cá
sa mature stradele, sa curetie cloacele,
sa tórca in resbóiele zechiuriloru si
sa radice murii casarmeloru si ai ce-
táti.

Si cari alte favoruri se fia trasu
romanii sub scutul privilegieloru sa-
sesci? Dór' nu industrie, comerciul si
cultura?

Cáci scimu, ca si dela acestea

tóte au eschisu sasii sistematice pre romani.

Sciti dóra, ca si grecii se potéu bucurá de companii comerciale in cetátile sasesci, numai romanii nu, cari spre a fi companisti, trebuia sa tréca de greci. Despre favoruri, ce le aru fi trasu romanii din meseriile sasiloru, n'avemu la ce mai stricá negrêla.

Dar' cu cultura? Óre fostau acei'a aplicati a cultivá pre poporulu romanescu, cari scriau si informau tóta lumea civilisata, ca romanii suntu selbategi, lenesi prosti, furi si periculosi?

Dá! eu 'mi sustienu afirmatiunea mea, ca déca nu erau sasii séu déca nu se ingradeau ei in atari privilegii, romanii nostri erau adi departe in bunastarea materiala si in cultura.

Óre sa fia románulu mai голу la capu decâtu sasulu? óre sa nu fia potutu românii de aici — asemenea romániloru de dincolo de Carpati — sub alte impregiurári favorítóre, a fi meseriasi a intinde comerciu spre orientu si occidentu, a-si face opide si cetáti, si a se avantá in cultura si sciintia?

Totu acestea le marturisescu in publicu, nu din ura cátra sasii si cátra ce e sasescu, nici de dragulu legiloru magiare, ci pentrucu suntu adeveruri triste si cá sa le intieléga fiacare român, si sa-si faca o judecata chiara despre situatiunea trecuta si despre cea nóua.

Preferu dar' — cum amu disu in nr. 70 dintre 2 rele — pe legile municipale si comunale nóue in loculu privilegiiloru sasesci. Nu me sparie acea obiectiune, ca legea nóua are in virilisti unu principiu aristocraticu, cáci acestu principiu póte fi unu periculu numai acolo unde au existatu persóne aristocrate, singuraticu cu posesiuni mari, pâna cându aici in fundulu regiu de acelea nu avemu. Nu me combate nici acea obiectiune cu reprezentarea dupa comune, pentrucu a amu aretatu, ca numai comunele a. n. libere sasesci au fostu privilegiate a se representá.

Dar' afara de acést'a, sa nu ne inelámu cu conceptulu comunei in reprezentare, pentrucu de o parte numerulu comuneloru e constantu pentrucu totu-déun'a, si déca d. e. in fostulu scaunu alu Sabiului aveamu noi românii 22 si sasii 20 comune, apoi óre ce erá de majoritatea nóstra, cându venea cetatea Sabiului dupa punctele regulative si statutulu lui Wenkheim inca cu unu numeru mai mare decâtu 'lu aveau tóte comunele sasesci din scaunu?

Cu multu mai favorítóre este reprezentarea dupa numerulu poporului, astadi restrinsa prin censu si contributiune, cându noi românii din fostulu scaunu alu Sabiului numerámu preste 42 mii, iér' sasii d'abiá 25 mii. Standu asta proportiune, apoi óre sa nu fia românii nostri in stare prin unu zelu pentrucu treburi publice, prin inaintare in industria, comerciu, agricultura si sciintia, cá preste curendu se aiba intre 42 mii de suflete, baramu 2000 de censualisti, cáti nu are adi nici cetatea Sabiului cu comunele sasesci? Legea municipala si resp. electorala dá dreptu de alegere si inteligintiei (pretiloru, invetiatoriloru, doctoriloru etc.), pâna cându punctele regulative de asiá ce-va nu sciéu.

Speru dar', ca românii nostri se voru folosi de aceste legi cu tóte poterile si nu voru mai dori statulu privilegiiloru de mainainte.

Dr. Borci'a.

Bucuresti, 20 Septemvre.

Inca de Sâmbata diminéti'a circulá prin Bucuresti scirea, ca a plecatu dela Ungheni unu transportu de vr'o trei-dieci de vagóne. Eri diminéti'a, fiindu Dumineca, o multime de bucuresteni au esitu la gar'a dela Chitil'a, pentrucu a fi de fatia la sosirea acestui transportu. Numerulu rusi-

loru veniti de asta data nu se póte hotári; cei care au fostu de fatia 'lu pretiuescu inse preste siése sute. Caltorii spunu, ca purtarea acestoru cruciati e afara din séma desmatata: ei beau, facu larma, se cearta si se batu — cu deosebire cu personalulu cáiloru ferate. In septamân'a trecuta trenulu a întârdatu aprópe unu ceasu de dragulu ori mai bine — din vin'a lor, si totusi au remasu cáti-va pe cale. Multi nici nu mai suntu deghisati. Eu insu-mi amu vediutu astadi trei oficeri, care se preumblau pe Podulu Mogosióei in uniforma, avendu numai paltóne preste blusa cu insigniele militare.

Scirea despre trecerea unu corpu rusescu in Basarabi'a romanésca nici pâna astadi nu e lamurita. Se dice, ca aru fi fostu bulgari armati, care voiau a trece preste Dunare. Rusi ori bulgari, ei au fostu respinsi de cátra o trupa romanésca, sub comand'a maiorului Cantili, preste granitie. Se dice, ca cu acést'a ocaziune aru fi remasu 6 morti. — Dicu — se dice, fiindca siguru e numai atát'a, ca a trecut cine-va graniti'a si ca a fostu respinsu. — Guvernulu pastréza cea mai adenca tacere; chiaru se banuiesce, ca elu întrebuintiéza tóte mijlócele pentrucu cá publiculu sa nu fia alarmatu.

Acést'a ingrigire pare in sa a fi de prisosu. Ómenii nu suntu de felu dispusi a se alarmá. Unii suntu preocupati de cele zilnice; altii suntu indiferenti dela fire; si iérasii altii chiaru speculéza la rublele rusesci. Cei mai multi repeta mereu refrenulu: *Fia incurcatura cátu de mare, noi nu putemu decâtu sa castigámu.*

Viitoriulu va aratá, déca acestu refrenu e expresiune a simtiementulu de siguritate ori o formula, prin care ómenii se scusa pentrucu indiferenti'a, cu care privescu lucrurile din afara.

Cris'a ministeriala pare a se fi inlaturatu. Eri se vorbea cá siguru, ca dlu D. Sturz'a a demissionatu. Astadi e siguru, ca lucréza in ministeriulu lucráriloru publice. E inse fórté probabilu, ca nu va remanea multa vreme.

Eri a aparutu in Bucuresti o fóia maghiara „*Bucuresti-Hiradó.*“ Apare in tóte Duminecile sub redacti'a unu anumu domnu Vándory Lajos. Programulu ei este propagarea ideei de aliantia între románi si maghiari. Precum se vede inse, ea a pornitu pe o cale gresita, intru cátu voiesce dóue lucruri: ca românii din Ungari'a sa fia priviti de o potriua cu maghiarii din Romani'a, si ca lumea sa creaza, ca românii din Ungari'a nu numai suntu egali indreptatiti cu maghiarii, ci au chiaru unele privilegii, in urm'a căror'a positiunea loru devine mai buna chiaru si decâtu a maghiariloru. — Asiá nu se facu aliantiele! Dar' totu-si e celu putieniu curiosu, ca maghiarii tocmai astadi suntu dispusi a propagá ideea de aliantia, tocmai astadi si tocmai in Bucuresti, e curiosu, ca o propagá tocmai sub aripele dlui I. Bratianu si tocmai, precum o propaga. Pentrucu nu in Sibiu? pentrucu ce nu mai nainte? pentrucu ce nu mai in dragulu pácei din acea Ungaria atátu de fericítóre? Ei! — Dar' sa fimu rabdatori! Tóte se invederéza cu vremea.

Inainte de a sfersí, amu sa rectificu o gresiala, pre care amu facut'o in corespondenti'a din rendulu trecut. E inesactu, ca guvernulu conservatoriu nu admitea pe ardeleni in functiunile judecatoresci si administrative. Inainte de caderea ministeriului Catargi au fostu cu totul 42 ardeleni in functiuni judecatoresci si unu numeru celu putieniu totu atátu de mare in functiuni administrative pâna chiaru si primari comunali. Astfelu in Romani'a toti românii erau priviti de o potriua si acést'a chiaru pe bas'a constitutiunii, care nu privesce pre românii ardeleni cá straini. Guvernulu conservatoriu nu

staruía cá ardelenii veniti in Romani'a, sa se naturalizeze, pentrucu nu voiá sa le taie calea, de a se întórce iéra-si in patri'a lor, cându vremile se voru fi schimbatu; din contra elu credea, ca Romani'a este menita a formá pre acesti tineri pentrucu viéti'a publica si apoi a le dá drumulu, cându acasa va fi trebuintia de densii.

Situatiunea politica nu s'a schimbatu spre bine, in locu de a acceptá propunerea puteriloru garante formulate de Angli'a si prin carea pentrucu Serbi'a si Muntenegru cere *status quo ante bellum* si pentrucu provinciile rescutate *autonomia administrativa*, Pórt'a respunde evasivu si nu garantéza cu nimic'a pretensiunile puteriloru si siguranti'a crestiniloru. Purtarea Portiei a deprimatu fórté multu pre tóte cabinetele puteriloru garante si de pace vorbescu acum tóte foile mai putieniu cá ori cându alta data. Insusi „P. L.“ dice cu privintia la acestu evenimentu: „... n'avemu inca resbelu, dara lu putemu avé in totu momentulu.“ Foile mai moderate nu ascundu indignatiunea loru fatia cu purtarea nepolitica a Portiei. Dicu inse ca resbelulu se póte inca evitá. Diplomati'a europeaná mai are mijlóce destule spre a dá ponderositate pretensiuniloru ei, fára de a fi silita a luá refugiu la *ultima ratio regum*, la tunuri. De ocamdata recomanda press'a moderata o demonstratiune prin concentrarea flotelor puteriloru garante inaintea Constantinopolei. Pórt'a inse dice ca demonstratiunea in telulu acest'a va opune contr'a demonstratiune: va incuiá Dardanelele, sultanulu se va retrage la Adrianopole si atunci in Constantinopole va isbucni revolutiunea cea mai teribila.

Alarm'a batuta de „P. Ll.“ in dilele din urma contr'a Rusiei se pare a se fi mai calmatu putieniu. „Fdbllt“ se încerca a face ridiculósa tóta „bramarbasarea“ fóiei pestane, de buna séma cu scopu de a linisci spiritele. Dara alarm'a batuta in Budapesta si afla resunetulu intr'o parte carea nu se póte pune asiá usioru *ad acta*. „Allg. Aug. Ztg.“ i se scriu dela graniti'a Rusiei despre situatiunea din Rusi'a lucruri fórté serióse. Remanerea séu mai bine absentarea ambasadorulu rusescu Ignatieff dela postulu seu o infatisiéza coresp. de celu mai siguru semnu de resbelu, dicendu ca Ignatieff va merge la Constantinopole numai cá sa spuna Portiei ca are mandatulu de — a plecá de acolo cu totul.

Alta impregiurare atinge corespundenti'a din cestiune: *Contr'a Austro-Ungariei domnesce cea mai mare neincredere, ceea ce se predica pre tóta din'a de foile de acolo.* Respunsulu datu lui Sumarakoff, dice cor., a intaritat spiritele asup'a Austro-Ungariei numai mai tare si au maritu neincrederea in tienti'a Austro-Ungariei. Foi, despre cari se dice ca stau in relatiuni cu guvernulu rusescu, punu pe Austri'a intr'o categoria cu Turci'a si cu tóte ca Rusi'a a umblatu dupa aliantia Austriei, o insulta mai pe fia-care di numindu-o lángha „bolnavulu“ turcescu, „bolnav'a“ din Europ'a.

In numerulu trecut amu amintitu pe scurtu de unu articulu *resbelicu* in „P. Ll.“ Articulu in adeveru este tienti in termini fórté accentuati cari nu admitu indoiele asup'a politiceii cabinetulu nostru de esterne. „Cu séu contr'a Rusiei — este întrebarea“ suntu cuvintele cu cari se incepe articulu si care e totu odata si tem'a de deslegatu in articulu. In decursulu desbaterei temeii ce si-a pusu „P. Ll.“ constatéza ca misiunea lui Sumarakoff a pus pre Austro-Ungari'a inaintea dilemei: de a se abnegá si a se lapedá de frica de interesele si, séu de a se întrepune cu resoluti-

une barbatésca pentrucu ele. Nicairi nu póte Austro-Ungari'a sa fia mai putieniu trabantulu unei alte puteri, cá tocm'a in orientu, unde ea are sa apere interese, nu ideale, cá Rusi'a, ci reale, cari atingu asiá de aprópe existenti'a celei dintáiu. De aceea o aliantia cu Rusi'a in orientu nu aru avé de cátu unu scopu conservativu. Diurnalele nemtiesci (din Germani'a) numescu politic'a acést'a, politica tiermurita (angusta) in vederi: inse, déca ea corespunde intereselor vitale ale Austro-Ungariei si Europei, este cea mai buna, pentrucu in adeveru rele servitii s'aru face si unei'a si altei'a, cându panslavismulu aru infasiurá orientulu cá unu „boa constrictr“ si aru strabate mai departe in sinulu Europei civilisate.

Pre Austro-Ungari'a nu o póte induplecá nimic'a sa parasésca politic'a „statulu quo amelioratu“, pentrucu nu esista nici unu pretiu pre care l'aru puté dá Rusi'a Austro-Ungariei, pentrucu vre-o concessiune din partea cestei din urma; pentrucu mai departe ori ce concessiune aru largi numai influenti'a rusésca in orientu. Acolo unde Rusi'a aru avé cástigu, unde s'aru puté estinde, Austro-Ungari'a aru avé numai perderi. „Deci, nu se póte o identitate cu Rusi'a pre basea principiulu *status quo*, pentrucu Rusi'a nu o voiesce si spre scopulu cá „stiguliu séu alu decompunerei Turciei o identitate nu se póte *cugetá*, pentrucu nóue nu ni e permis *asiá ceva*; nu remáne alta decâtu in *tr'o* actiune unilateralá a Rusiei, noi, sa intrámu in actiune *contr'a Rusiei*. Noi nu putemu si nu ni este permis a stá passivi, cându Rusi'a se apuca sa radice orientulu din tietieni, pentrucu cá din chaosu sa faca formatiuni nóue, cari sa pórté timbrulu ei. In casulu acest'a noi amu fi impinsi la lupta, de carea n'amu puté fugi fára de sacrificarea onórei si garantieloru nóstre de esistentia.“

Pasiesce mai departe articulu contr'a acelu oficiosu din „*Fremdenblatt*“, care a pus in discutiiune „putinti'a“ Austro-Ungariei si nu cugeta ca Austro-Ungari'a „cauta“ sa intre in actiune contr'a Rusiei si dice: „... *popórele Austro-Ungariei, cari anu de anu au sacrificatu atát'a pentrucu puseiunea ei de putere mare in afara si pentrucu siguranti'a interna, au dreptulu sa pretinda cá in momentulu criticu, cându se tratéza de onórea din presentu si de esistentia in viitoriu, sa nu se faca campaneli, ci sa cuteze, sa nu se calculeze, ci sa lucre.*“

Autorulu articulu inca nu desperéza ca pacea se va sustiené, dara nu voiesce sa insiele pre nimenea; comuniunea politica cu Rusi'a póte sa se strice si noi atunci vomu fi siliti de a merge nu cu, ci in *contr'a* Rusiei. „Pentrucu casulu acest'a aru dori cercuriloru conducátore atát'a incredere in sine cátu simtiu de sacrificare a fostu si pâna acum in popóre, care in momentulu pericululu va fi si mai mare.“

„Deut. Petr. Ztg.“ aduce sub titulu frapantu: „*La eventualitatea unu resbelu rusescu austriacu*“ unu articulu in care se resfrange situatiunea acuta de acum. Pasagiele mai marcante dintrensulu suntu urmatórele:

Starea lucrurilor e nelinistítóre si seriósa. Ne mai putendu-se continuá armistitiulu s'au reinceputu operatiunile de resbelu. Refusandu Turci'a incheierea unu armistitiiu formalu nime nu póte contestá Serbiei dreptulu de a sistá operatiunile ceea ce aru fi in avantagiulu Turciei. Staruintiele diplomatiei de a restabilí pacea suntu zedarnice si resbelulu va luá in scurtu tempu alte dimensiuni. Cine pórtá vin'a ca n'a succesu activitatea diplomatiei? Nu ne sfimmu a pronuncia ca de asta data Austro-Ungari'a este culpabilulu principalu, cáci prin opositiunea sea energica *contr'a* politiceii rusesci paralízéza totu si face cá o lovire sa fia in-

evitabilă. Suspitiunea noastră contr'a politiceii din Vien'a e justificată. Austro-Ungari'a lucrează pretăta contr'a ideii de emancipare a slavilor, contr'a oricărei propuneri de largire teritorială a Serbiei, contr'a autonomiei pentru Bosni'a, Ertiegovin'a și Bulgari'a. *Diplomati'a din Vien'a a depus în fine masc'a* și contele Andrassy dovedește că e magiaru, adică inamicu juratu alu slavilor și gata a lucra pentru perenarea sclaviei lor. Austri'a nu doarește o Serbia puternică și formația de nouă state vasale, nu consente nici cu deplină autonomie ce s'au acordat celor trei provincii prin Germani'a, Angli'a și Itali'a, se poate prin această provoca evenimente ce le va regreta mai târziu. Austri'a punându-se pe fatia în relații ostile către Rusi'a pune întregu viitoriu sau în riscu și va inflacă o luptă inversiunată, care nu numai va rezolvi cestiunea orientală ci va decide și sârteea monarhiei habsburgice. Nebunătățile pretensiunii ale Pórtelui — espuse în program'a de pace au servit Serbiei de pretext la proclamarea de rege a lui Milanu. Refusul Austriei de a se învoi cu autonomia celor trei provincii a indemnătu pe cabinetulu din Belgradu să nu facă pace până nu va aneasă Serbi'a veche și Bosni'a. *La o impacare nici ca ne putem cugeta și de vina suntur Turci'a și Austri'a*, acești aliați ai celui mai de aproape viitoriu, cari prin cerbi'a lor nemilăsa au împinsu pe Serbi'a la desperare.

Sortile s'au aruncat, Rusi'a nu poate privi pasivă la luptă pentru credința și independența ce o pórta frații sei. Diplomati'a rusă s'au nesutit să evite o conflagrație, dară fanatismulu pasilor turcesci, ur'a și egoismulu diplomatilor austro-ung. au paralisat acele nesunții. *Conflagrațiunea poate fi adă mâne fapta decisă, ea nu se poate ocoli.*

Fóia mai relevă o împregiurare „insemnată”. Nu se poate ignora — dice ea — că armat'a austriacă e bine organizată, dară cea mai mare parte a ei constă din slavi, cari au simpatia cu frații din Balcanu. „Acum e celu mai favorabilu momentu — termina fóia din Petersburg — pentru unu resbelu, noi trebuie să dechiarăm resbelu, că să eliberăm pe Rusi'a și pe Europ'a de pacea armată ce apasă asupra ei.”

Foile naționale liberali din Germani'a se ocupa multu de situațiunea orientală și în deosebi de Austro-Ungari'a. „National Ztg.” vorbește asupra crizei orientale atât de lamuritu și sinceru, cum se exprime cu recunoscința „Pest. Ll.”, cătu nu e de lipsa a mai face vre-unu comentariu. Articulu mai recentu alu acestui organu desfășura următoarele idei:

Astăzi se va decide în Vien'a, dacă Austri'a voiesce să ia împreună cu Rusi'a executarea deciziunilor europene în casu de lipsă și cu armele și totu astăzi — o coincidență ce abia credem că e casuală — va dá Pórt'a responsulu la condițiunile de pace și reformele pentru provinciile resculate ce i s'au prezentat prin puteri la 26 Sept. Pre cătu se știe aceste propuneri de proveniență engleză nu eră togm'a prea radicali. Punctulu principalu de divergență în dorințele interesentilor e pozițiunea provinciilor resculate. Rusi'a a adoptat numai în principiu propunerile Angliei, care ceru numai o autonomie administrativă. Rusi'a cere o autonomie politică pentru acele provincii și după cum stă lucrulu astăzi, aici jace lini'a de separație.

Istori'a complicațiilor orientale din anul trecut a sporit în modu foarte însemnatu disprețulu opiniunii publice din Europ'a contr'a domniei turcesci. Opiniunea ca osmanii sunt indispensabili pentru Europ'a a regresat foarte tare. În Germani'a,

Franci'a, Itali'a, s'a consolidat cu puțină excepție parerea, că alungarea turcilor din Europ'a e unu lucru foarte de dorit. Acesta parere o împartășește o mare parte a poporului din Angli'a și încătu pentru Rusi'a acolo parerea această are încă de multu caracterulu unei pasiuni. Dacă cu toate aceste politici acestor țări nu s'au apucat încă de lucru, să arunce adică pre turci în marea marmură, cauză rezervățiunii e, că prin alungarea turcilor întărindu-se Rusi'a și slabindu Austri'a, se va altera în modu prea periculosu ecilibriulu european. Frică această a indemnătu pre unele puteri să stea la mijlocu și să sustină domni'a turcescă în interesulu ecilibriului european. Vredu a despărți masele cu dá si nu de oalăta nu vedem în Germani'a și în țările române vre-o adversitate principială contr'a sistemului de distrugere alu Turciei. În Angli'a se pare că cabinetulu din ce în ce devine mai izolat în amicitia sea către Turci'a. Protectorii mai de însemnate ai Turciei sunt cabinetulu englez și, cum ne spune lordulu Derby, Austri'a, căci în fapta imperatulu Alesandru observă o atitudine neutră inspirată de acea iubire de pace care predomină și pre alte puteri neutră în deosebi pre Germani'a și care vrea să sustină pe Turci'a numai până cându interesele extraturcesci o reclama neapăratu. Punctulu de greutate alu acestor interese jace în Austri'a și anume în principiulu ecilibriului naționalu, pe care se bazează Austri'a. De o alterare a acestui ecilibru se teme o parte a nemților austriaci și maghiari. Aici în magiarismu jace focularulu adevăratu, care spriginesce radiele focului orientalu, maghiarii și cabinetulu englez — această e restulu întrecătoriu alu turcofililor din principiu. Voru ajunge aceste două columne pentru a sustine edificiulu? Austri'a a suferit de unu anu sub economi'a orientală mai multu decât ori-care altu statu european. Se ceru în principiu garanții pentru inactivarea reformelor promise de Pórt'a, Derby e obiectu de risu înainte wighiloru cu frazele sale și asiă va fi și Pórt'a, dacă se va folosi de asemenea fraze, înainte Europei întregi. Se ceru „în principiu” garanții, și se știe că în praxă acele nu există. Nime nu ignorăza critică situațiunea a Austriei. Germani'a doarește mai multu decât ori care că fortia de statu a Austriei să nu slabăscă la decăderea acestei cestiuni. Dară cestiunea mai are și alte laturi ce trebuie desfășurate: *intru cătu se atinge aici interesu adevăratu austriacu și intru cătu numai interesu specificu magiaru?* Îndata ce va resbate în Austri'a nemăgiara convicțiunea, că e cu puțință a impacă desvoltarea statulu dela Dunare cu distrugerea imperiului otomanu, *statele europene în butulu unci mâni de turcofilu voru preferi a curmă și cu forti'a, pe peninsul'a balcanulu o stare care intru unu anu a facutu mai multa pagubă decâtu poate așteptă interesulu unoru milioane dela Europ'a.*

Totu astfelu nu poate să dureze nici starea stabilită în Serbi'a; guvernulu rusescu trebuie să simțiască adăncu, cătu de puțină corespunde autorității lui politică ce o pórta Cernaieff pe responsabilitatea sea.

Tempulu întetiește spre acțiune, și această întemina pre Austri'a cu totulu între alte greutăți decum au fostu cele din tómn'a trecută, dară comuniunea cu Rusi'a, întielegerea cu Germani'a dă ore cari garanții că pasii ce se facu voru succede în modu pacificu. Dacă Austri'a avé în tómn'a trecută energia, Europ'a puté fi scutită de multe ciocniri, dară astăzi nu mai e suficiență acea energia. Astăzi se facu Austriei mai mari pretensiuni. Nu se știe deciziunea Austriei, dar' dacă va isbuti politică tamendărei, lucrurile se voru complică și complica-

tiunile voru impune statulu imperialu alte și indispensabile deciziuni.

Neplacuta detorinția.

Un'a din cele mai neplacute detorinții ne implinim, publicându corespundința de mai la vale. Dicem neplacuta, pentru că ea cuprinde fapte, cari indignăza la unu morbu ce există în corpul nostru naționalu și în pré multe casuri paralizăza, într'o forma șiu într'alt'a, în mare șiu în micu, progresulu românilor din Austro-Ungari'a. Amu închis amendoi ochii la multe întemplări, cari se mana cu ceea ce ne comunica corespundința. Acum să cercăm și cu publicitatea. Cercurile mai înalte bis., respective consistoriile gr. cat., poté n'au cunoscința despre detaiurile, cari dacă le aru fi cunoscute, aru împedecă lucrurile că și celu din cestiune. Să cercăm dară și cu mijloculu acest'a, dórul reulu se va cură mai ingra.

Cu o cale atragemu înse și atențiunea Consistoriului nostru archidieceșanu asupra cuprinsului acestei corespundinții; căci dacă suntu adevărate cele cuprinse întrensă, trebuie să urmaréscă, n' pre apostatulu, căci apostasi'a e lucru de conștiință, ci pre instrainatoriulu averei bisericiei noastre și pre turburatoriulu religiunii noastre.

Eata corespundința:

De lângă Somesiulu caldă în 15 Septembrie 1876.

Cu permisiunea onoratei redacțiuni a „Tel. Rom.”, mi iau libertate a aduce onoratulu publicu cetitoriu la cunoscința, unele esperințe făcute acum de curendu în comitatulu Solnocului interioru, șiu după numirea nouă Szolnok Doboka Megye. În opidulu Dejului, unde, în diu'a de 23 Augustu a. c. fuseiu norocitu a vedé loculu unde este a se edifică biserică gr. or., care de-si nu i s'aru pareă omulu la prim'a vedere, că aru fi asiă bine alesu se poté dice că este destulu de potrivit, — unde lângă uliță principală este radicață și o restignire, prin contribuiri bene vole ale poporului gr. or. de acolo. Ceea ce e mai durerosu în Deju este, că intermalulu fostu preotu acolo gr. or. Ioanu Perhaitia aru fi încassatu vre-o 30 fl. v. a. dela o binefacătoare, straina de confesiunea gr. or., precum și alti bani din o colectă a poporului gr. or. din loco, — și cu toate acestea au întorsu dosulu către religiunea lui, și au trecut la uniti, unde că banu bunu s'a și primitu, și indată i s'a și oferit parochi'a gr. cat. din Ogn'a Dejului apartenătoare de dieces'a Gherlei, cale din Deju 1/2 de patriarhu de óra.

Intențiunea numitulu preotu, după cum s'au observat, nu au fostu că numai cu acestea să tréca, și să imbratisiedie religiunea gr. cat. carea este totu odată și a Concubinei se la veduvei Gitióe, ci au voit că și totu poporulu gr. or. de acolo să tréca cu densulu, avendu de asistente la acea machinație și pre reverendissimulu domnu vice-ppresbiterulu gr. cath. Vellea din Deju, carele nu s'au sfiit a dá și remuneratiuni banesci de câte 20 fl. v. a. la o persónă de influență gr. or. din Deju, numai că să se dee uniti, — dar' cu toate acestea pré puțin s'au aplecatu până acum a la lăcomia că Iuda, căci unii spre pilda, Petru Ciubancanu, Ioanu Bot'a și alții, au lucrat și mai întieptiește, ca au pusu paralele date în busnariu și până astăzi stau neclătiți în credința lor gr. or. Nu este procedură această lucru marsiavu? Dacă frații gr. cath. cu bani și cumpera credinciosi apoi intru adevăru preste mare capitalu potu dispune, mai alesu cându potu a-i cumpară asiă scumpi. — Densii potu fi siguri, că li se voru spori tare credinciosii, prelânga anticipatiuni că cele dela Deju, nu mai să se róge de provedința că pre viitoriu

să imputineze și mai tare ródele câmpulu.

În fine după acele neplacute iera ceva bunu. Totu în diu'a menționată, în opidulu Deju, avui norocirea a asistă la cursulu supletoriu, unde on. domnu Iacobu Onea, că conducătoriu alu invetiatorilor, preste 20 la numeru, cu mare diligență și foarte bunu metodu, a predat și a resoltu temele prescise de ven. consistoriu.

Cu acestea acum camu deodată mi încheiu sirulu esperințelor mele, făcute în Deju, rezervându dreptulu a mai reveni asupra acestor felii de casuri între cari și deplorabile la tempulu seu. C.

Varietăți.

* * * **Calindariu nou.** În curendu va esí de sub tipariu:

Calindariulu bunulu economu pe anul 1877, întocmitu de D. Comsi'a și Eugenu Brote, cu multe ilustrațiuni intercalate în textu, Sibiu, editur'a tipografiei I. Drotleff et. comp.

* * * **Alegera comitetulu la reuniunea juristilor.** Vineri s'era s'a ținutu la facultatea juridică de statu de aici adunarea generală a „reuniunii pentru ajutorarea juristilor lipsiti” spre a alege comitetulu administrativu. Și de asta dată că și în anii trecuti alegerea nu a decursu în armonia, pentru că nu s'a pututu află o basă de contielegere între toate trei naționalitățile. Cu deosebire postulu de presidentu alu comitetulu e marulu de căta la toate adunările. Juristii de naționalitate sasăscă voiau să aiba unu presidentu precautu și circumspectu, juristii români și maghiari au convenit să alege unu presidentu român. Curendu după deschiderea ședinței prin directorulu Dr. G. Lindner, sași observându că pre lângă toate dificultățile și pretețele nu voru puté isbuti cu dorința lor nejustificată a parasit adunarea în pausă de preconsultare și împreună cu densii și unu român, care și până acum din consideratiuni mai înalte a fostu amiculu fidelu alu sasiloru. Secesiunea sasiloru însă n'a împedecatu activitatea adunării. S'au alesu comitetulu și fără domni circumspecti. Membrii ce compun comitetulu sunt: G. Eötvös (român) presidentu, Negrea, Crisianu, Anuculi'a, Csanadi, Budai, Bartha, Follert, Gottschling, Strobel, Ranicher, Grell, ier' membri suplenti: Cipu, Schneider și Karliczky.

* În diu'a de astăzi cându se vorbește asiă de multu despre orientu și afacerile lui, nu este mirare, dacă suntu ómeni, cari se cugetă și la o fiitoare împartire a orientulu. Cumca fantasiei i este iertat a face planurile cele mai bizare despre eventuală împartire, fără de a obligă diplomati'a întru nimic a nici a împedecă în urmărirea carărilor ei, ne arată și aceea ce reproducem că o curiositate mai la vale după traducerea „Presentulu” din Calarasi, din fóia italiană „Vesillo delle Marche.”

„Imperiulu turcescu constituind unu pericolu permanentu și o serie de ambarale pentru cabinetele Europei, va sfersi prin intervențiunea armată a puterilor aliata. Teritoriulu turcu va avé următoarea repartiție.

„Austriei: i se va dá croati'a turca, Bosni'a, S. rbi'a, Erzegovin'a, Muntenegru.

„Unu archiduce austriacu Constantinopolulu cu Traci'a până la Balcanu sa fia sub alta suveranitate a Anglierei, în care va pune garnisone și alte mesuri ce va crede necesare, cu spesele statulu vasalu, obligatu a plăti mării britanice unu tributulu anualu după ficsările diplomatice.

„Greciei: Tesali'a, Macedoni'a (?) și Archipelagulu grecu.

„Rusiei: tota Turci'a de Asi'a.

„Principatelor Moldo-Valachiei (Romaniei) sub sceptrulu casei de Hohenzolern (ramura din Prusi'a) va fi resti-

tuita Bulgari'a, Banatulu, Transilvani'a, Bucovin'a si cealalta parte a Besarabiei, ce Russi'a conservã cu tratatul de Parisu din 1856.

Italiei: sa fia restituite, cum i apartieneu sub republic'a venetiana, si mai in urma, Tirolulu cu barier'a Brenerelei, Istri'a, Goriti'a, Dalmati'a, Albani'a si insulele Ionice: Engliter'a va restitui Italiei la rendulu seu insul'a Malt'a cu anesele. Regele Italiei 'si va luã titlulu originalu de imperatoru alu romãniloru: si va fi imperatore romãniloru si rege Italiei — cu calitatea de imperatoru alu romãniloru va avẽ sensu si dreptu de garnisõna si protectoratu alu principatelor Danubiane puse in contractu cu noulu teritoriu italianu prin Bulgari'a confinanta cu Albani'a. Ier' principatele Danubiene reintregate in anticulu loru teritoriu se va erige in regatulu romãniloru; si printiulu de Hohenzolern si descendentii voru luã titlulu de rege alu romãniloru, cum regele de Itali'a celalaltu de imperatore alu romãniloru, titluri dejã istorice sub antic'a constitutiune a Europei prima conchista a lui Napoleonu.

Sa recordãmu alta-data prin cestiunea orientului mactim'a lui Napoleonu si Bismark. Unulu dice: unde este bandier'a Franciei, acolo este Franci'a; care echivalãsa cu a dice: pe unde ducu sabi'a suntu stapãnu.....

„Vesillo delle Marche.“

Burs'a de Vien'a.

Din 25 Septembrie (7 Octob.) 1876.	
Metalicele 5%	65 50
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	68 60
Imprumutulu de statu din 1860 ...	111 20
Actiuni de banca	848 —
Actiuni de creditu	152 70
London	123 —
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	72 50
„ „ „ Temisiorene	72 —
„ „ „ Ardelenesci	72 25
„ „ „ Croato-slavone	— —
Argintu	102 20
Galbinu	5 90
Napoleonu d'auru (poli)	9 84 1/2
Valut'a noua imperiale germãna ...	60 55

Nr. 2747 Plen.

Concursu.

Pentru conferirea urmatõreloru stipendii:

a) din fundatiunea **Mogaena** doue stipendii a 475 fl. pentru ascultatori de drepturi seu filosofia la vre-o universitate din afara;

b) din fundatiunea **Franciscu Iosefiana**;

unu stipendiu de 60 fl. pentru scolari dela gimnasii, scõle comerciale seu reale;

c) din fundatiunea **Colosiãna**: unu stipendiu de 100 fl. pentru ascultatori de drepturi;

patru stipendii à 60 fl. pentru scolari dela gimnasii, scõle comerciale seu reale.

(Aceste 5 stipendii din urma se voru distribuã conformu vointiei testatõrei cu preferintia intre teneri romãni gr. or. din muntii apuseni);

se escrie concursu cu terminulu pãna la 20 Octombore (1 Nov.) 1876.

Doritorii de a se impartasi de unulu din aceste stipendii au a-si asterne la consistoriulu archidiecesanu pãna la terminulu susu citatu cererile sale instruite cu urmatõrele documente:

1) atestatu ca suntu romani gr. or.;
2) testimoniulu scolasticu despre sporiulu facutu in studii in semestrulu espiratu;

3) atestatu validu de paupertate;

4) reversu, ca dupa absolvarea studiiloru va servi in patria celu putienu 6 ani, la din contra va restitui stipendiulu primitu.

Din siedinti'a plenara a consistoriului archidiecesanu gr. or. tienuta in Sibiulu la 20

1—3 Sept. 1876.

Concursu.

Pentru ocuparea postului invetiatorescu la scõla populara gr. or. din Zlatn'a, se deschide concursu pãna la 10 Octobore a. c.

Emolumentele suntu:

Salariu anualu de 160 fl. v. a. din cass'a bisericeii, si jumetate din venitulu cantorescu, pentru care va portã si serviciulu de cantore.

Concurentii au de a-si substerne petitiunile subscrisului, instruite conformu prescrielor stat. org.

In contielegere cu comitetulu parochiale.

Abrudu in 10 Sept. 1876.

Ioanne Gallu
insp. scol.

(1—3)

Nr. 2133 Pr.

Concursu.

Se deschide pentrn doue stipendie cãte de 120 fl. din fundatiunea lui Gavriulu Fauru de Teiusiu.

Recurrentii au se asterna recursele loru pãna in 20 Octobore st. v. a. c. la consistoriulu din Oradea-mare, instruite cu:

a.) Carte de botozu;

b.) Certificatu despre seracia;

c.) Testimoniu cu calculu eminentu despre progresulu facutu in anulu precedentu scolasticu;

d.) Certificatu despre starea sanitarã si purtarea morala.

Aradu, 2 Septembrie v. 1876.

Ioanu Metianu, m. p.
episcopulu Aradului

(1—3)

Ad Nr. 48/1876 scol.

Concursu.

Pentru ocuparea postului invetiatorescu dela scõla romãna gr. or. din Trapoldu protopresbiteratulu tractului Sighisiõr'a se escrie odata pentru totudãun'a concursu pãna la 10 Octobore a. c. st. v.

Salariulu annuale de 80 fl. v. a. cuartiru in edificiulu scõlei, si lemne de ajunsu.

Petitele instruite in sensulu legiloru prescise cu calificatiunea receruta; — suntu a se adresã presidiulu scaunulu protopresbiterale subscrisu in Sighisiõr'a.

In contielegere cu comitetulu respective sinodulu parochiale concerninte,

Sighisiõr'a 17 Sept. 1876. v.

Zacharie Boiu,
protop.

(1—1)

Concursu.

Pentru ocuparea postului de Capelanu, pre lãnga fõrte neputinciosulu si ajunsulu la adenci betrãnetie parochu Ioanu Tatulea, in parochi'a de clas'a a III-a gr. or. din Predealu in tract. protopresbit. alu Branului, se escrie prin acẽst'a, cu concessiunea maritulu consistoriu archidiecesanu, concursu cu terminu pãna la 1 Novembore a. c.

Emolumentele impreunate cu mentionatulu postu de capelanu suntu jumetate din tõte veniturile parochiali.

Concurentii au a tramite mie subscrisului suplicele loru instruite in sensulu „Stat org.“ si conformu dispositiuniloru sinodulu archidiecesanu din 1873 pentru regularea parochieloru § 16 p. d.

Brasiovu, 10 Septembrie 1876.

In contielegere cu comitetulu parochialu respectivu.

Iosifu Baracu

ppresb. cã adm. alu
ppresbiter. Branului.

(1—3)

Nr. 310 — 1876.

Concursu.

Pre bas'a bugetulu preliminaru pre anulu 1876/7 din partea adunãrei gener. a Asociatiunei transilvane, tienute la Sibiulu in 10—12 Augustu a. c. sub Nr. ptot. XXVII se publica prin acẽst'a concursu:

La 2 premia de cãte 20 fl. v. a. pentru invetiatorii romãni, cari se distingu in pomologia si in instructiunea practica a pomaritului.

Terminulu concursulu se defige pre 31 Octobore c. n. a. c.

Concurentii la amintitele premia, au se-si dovedesca progresulu si distinctiunea in specialitatea pomologica, prin atestate demne de tõta credinti'a atãtu dela directiunile scolare, cãtu si dela oficiale comunale respective.

Din siedinti'a ordinaria a comitetulu Asociatiunei transilvane, tienuta in Sibiulu la 19 Septembrie 1876.

(3—3)

Nr. 310 — 1876.

Concursu.

Pre bas'a bugetulu preliminaru pre anulu 1876/7 din partea adunãrei generale a Asociatiunei transilvane tienute la Sibiulu in 10—12 Augustu a. c. sub Nr. prot. XXVII se publica prin acẽst'a concursu la urmatõrele ajutõria:

1.) La 6 ajutõria de cãte 25 fl. v. a. pentru sodalii de meseria calificati de a se face maestri.

2.) La 20 ajutõria de cãte 12 fl. 50 cr. v. a. pentru invetiacei de meseria.

Terminulu concursulu se defige pre 31 Octobore c. n. 1876.

Concurentii la ajutõrele amintite au se-si substerna incõce concursele loru, pãna la terminulu indigitatu, prevediute incãtu pentru sodali cu atestatu de botezu si de portare morale, cum si cu adeverintia despre aceea, ca suntu calificati de a se face maestri; ier' incãtu pentru invetiacei concursele respective, pre lãnga atestatul de botezu si de portare morale, se fia prevediufe si cu adeverintia dela maestrulu respectivu, despre desteritatea si diliginti'a, cu carea se ocupa.

Din siedinti'a ordinaria a comitetulu Asociatiunei transilvane, tienuta in Sibiulu la 19 Septembrie 1876.

(3—3)

Concursu.

La scõla confesionala gr. res. din Pianulu de susu protopresbiteratulu S. Sebesiu suntu de ocupatu statiunile de invetiatoriu primariu si secundariu, cea dintãiu cu salariu de 220 fl. v. a. locuintia libera si 2 □° de lemne, cea de a dõu'a cu salariu de 150 fl. locuintia si 2 □° de lemne.

Cei ce dorescu a se aplecã la vre-unu din mentionatele statiuni, au a-si inaintã concursele instruite in sensulu prescrielor Statutulu organicu subsemnatulu inspectoratu scolaru celu multu pãna la 10 Octobore 1876 st. v. pre cãndu va fi alegerea.

S. Sebesiu in 19 Sept. 1876 st. v.

In contielegere cu comitetulu parochiale.

I. Tipeiu,
prot. si insp. distr.
de scõle.

(2—3)

Nr. 258/1876.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei invetiatoresci la scõla populara confesionala gr. or. din Vidr'a de susu ppresbiteratulu Zlatn'a superiõra se escrie prin acẽst'a concursu cu terminu pãna la 17 Octob. a. c. st. v.

Salariulu anualu 250 fl. v. a. cuartiru si lemne de incalditu.

Doritorii de a ocupã acestu postu au a-si instrua petitiunile loru in sensulu statut. org. cu urmatõrele documente:

a) atestatu de botezu;

b) atestatu de moralitate;

c) atestatu ca au absolvatu 4 clase gimnasiale si pedagogi'a seu teologi'a.
d) atestatu de calificatiune, si ca sciu cantãrile bisericesci.

Concurentii au a-si tramite re-

cururile loru scaunulu ppresbiteralu in Campeni pãna la terminulu prefiptu.
Campeni 13 Sept. 1876

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Ioanu Patiti'a,
ppresbiteru.

(3—3)

Nr. 310. — 1876.

Concursu.

Pentru conferirea unui stipendiu de 50 fl. v. a. destinatu pentru unu ascultoriu de pedagogia in respectivulu institutu gr. or. din Sibiulu, se publica prin acẽst'a concursu cu terminulu pãna in 31 Octobore 1876 c. n.

Concurentii la amintitulu stipendiu au sa-si tramita incõce concursele loru pãna la terminulu indigitatu, prevediutu cu atestatu de botezu si de paupertate, cum si cu testimoniulu scolasticu de pre Sem. II alu anulu scol. 1875/6.

Din siedinti'a ordinaria a comitetulu Asoc. transilvane, tienuta in Sibiulu la 19 Septembrie 1876.

Iacobu Bolog'a,
presiedinte.

pentru Secret.

3—3

I. V. R u s s u.

Nr. 310 — 1876.

Concursu.

Pre bas'a bugetulu preliminaru pre anulu 1876/7 din partea adunãrei generale a Asociatiunei transilvane, tienute la Sibiulu in 10—12 Augustu a. c. sub Nr. prot. XXVII se publica prin acẽst'a concursu:

La unu stipendiu de 60 fl. v. a. destinatu pentru unu elevu dela vre-o scõla de agricultura din patria, cu terminulu, pãna in 31 Octobore c. n. 1876.

Concurentii la amintitulu stipendiu au se-si tramita concursele loru, pãna la terminulu indigitatu, prevediute cu atestatu de botezu si de paupertate, cu testimoniulu despre absolvarea celu putienu a scõlei elementare, cum si se dovedesca cum ca sciu portã in genere economi'a dupa cum e indatinata in tiãr'a nõstra.

Se recere, cã concurentii respective fia ajunsu alu 16-lea anu alu etãtiei.

Din siedinti'a ordinaria, a comitetulu Asociatiunei transilvane, tienuta in Sibiulu la 19 Septembrie 1876.

(3—3)

Edictu.

Petru Munteanu din Gãrbov'a ctulu Sibiului, — carele de 4 ani a parasitu pre femei'a sea Doch'iã Petru Munteanu din Dobãrc'a fãra a se scii loculu petrecerei lui, se citãza a se presentã in terminu de unu anu si o di, anumitu pãna in 3 Septembrie 1877, inaintea subsemnatulu scaunu ppresbiteralu, cãci la din contra procesulu divortialu intentatu asupr'a i se va pertractã si decide si in absentia lui.

Mercurea 2 Septembrie 1876.

Scaunulu ppresbiteralu gr. or. alu Mercurei.

I. Drocu,
adm. prot.

(3—3)

Pentru economii de oi.

In Pusztã Szt. Mihai lãnga Huedinu (Banfi Hunyad) nu departe de Clusiu se primescu pãna la 3000 oi pre tempulu de erna de acum'a pãna in 21 Martiu cal. nou la pasiune cu pretiulu de 50 cr. v. a. ier' intemplãndu-se se aiba lipsa de fenu 1 fl. 50 cr. de fiesce care oaia.

Voitorii de a duce oile acolo se potu adresã seu in Sibiulu la negotiatoriulu dlu Rafaelu Nurisand in piãtiulu celu mare, seu la inspectorulu mosiei dlu Bangi Sandoru in Pusztã Szt. Mihai.

2—3